

stemmelseerne i § 17 i Loven af 4de Marts 1857. Med Hensyn til Øbergjærdet skal jeg gjøre opmærksom paa, at naar den ærede Rigsdagsmand meente, at det ikke var rigtigt, at jeg havde beroliget mig ved Bestemmelsen i § 9, at Gjærdets Opførelse ikke vil blive pludselig paatvungen de Vedkommende, saa maa jeg bede lagt Mærke til, at der allerede eksisterer et Øbergjærde omkring alle Trøerne, men det er for Diebliffet saa svagt, at det ikke kan holde Faarene ude, og derfor kan der ikke være nogen Vanstuelighed ved at udsætte Gjærdets Forstærkelse i saa lang Tid, som vil være nødvendig, for at de fattige kunne faae Kræfter til at tage Deel i Opførelsen af et forsvarligt Gjærde. Naar den ærede Rigsdagsmand fremdeles meente, at Trøbesidderne ikke skulde være repræsenterede i Lagthinget med mere end een Stemme, saa skal jeg gjøre opmærksom paa, at saavidt jeg erindrer, ere Trøbesidderne i Lagthinget idetmindste repræsenterede med 2 Stemmer af 20. Jeg maa ogsaa henlede Opmærksomheden paa, at Gjærdet ikke alene er af Interesse for Trøbesidderne, men det er ogsaa, som den ærede Taler meget rigtig bemærkede, af Interesse for de tilgrændsende Lodseiere, nemlig Statens Fæstebønder paa Husegaard; disse Bønders Hauge er den eneste Jord, der grændser op til Trøernes Øbergjærde; det er altsaa ogsaa af Interesse for dem, at Gjærdet holdes i forsvarlig Stand, thi naar Faarene trænge ind paa Trøerne, er det naturligt, at de ville blive ubjagne deraf, og Faarene ville derfor ikke faae den fornødne Ro i den Aarstid, hvorefter Taleren er, naar Bønderne ikke have Ret til at lade dem græsse paa Trøerne; det vil jo erindres, at en vis Tid af Aaret skulde Faarene have Ret til at græsse paa Trøerne, saaledes som i § 10 nærmere er bestemt. Jeg troer saaledes, at der ikke kan være noget Wi-dere at indvende imod Loven.

Tscherning: Den Gjenstand, som sidst blev bragt paa Bane, bringer mig til at spørge den høitærede Minister, om han ikke skulde kunne foranledige, naar Fæstegaarden Husegaard gaaer over til en anden Fæster, at den Ret, som Fæsteren hidtil har havt til at lade sine Faar græsse paa Trøerne, da ophører; thi den

er, om jeg saa maa sige, en Ustik. Naar man tænker, at Thorsøhavn skulde kunne udvikle sig til en nogenlunde taalelig By, synes jeg, at naar de Vedkommende der skulde leve under den Betingelse, at de Jordflytter, som egentlig maae forudsættes at kunne dyrkes som Have, det vil sige til dertil at plante Roer, Kartofler og Døslige, skulde i 6 Maanedes af Aaret, troer jeg det er, henligge til Faaregræsning, er det for meget af Naturlifstanden, og skulde det ikke kunne forandres, idetmindste naar Husegaard gaaer over til en anden Fæster?

Müller: I Anledning af den sidste ærede Talers Øtringer skal jeg gjøre opmærksom paa, at det paa ingen Maade kan lade sig gjøre at fratage Bønderne paa Husegaard Retten til at lade deres Faar om Vinteren græsse paa Trøerne; vil man betage dem denne Ret, vilde det være det Samme, som om de aldeles skulde ophøre med deres Bedrift, og saa vilde ingen Faar kunne trives der paa Gaarden; Bønderne paa Husegaard maae nødvendigviis have Ret til Vintergræsning for deres Faar paa Trøerne. Dette vil ogsaa tydelig sees af Lovudkastet, af hvis Motiver det fremgaaer, at det i det oprindelige Lovudkast var bestemt, at Tidsrummet for Vintergræsningen skulde være fra 3die November til 3die Mai, men at Lagthinget har forandret det til fra 25de October til 14de Mai, altsaa udvidet dette Tidsrum, og det maa være et Beviis for, at denne Ret er aldeles nødvendig, da det særøiste Landbrug er indrettet paa den Maade, at Faarene, der om Sommeren gaae tilfjelds, om Vinteren maae komme ned paa de dyrkede Marker, for der at søge Næring. Der var ogsaa foreslaaet en Bestemmelse om, at Trøeierne skulde kunne frigjøre sig for denne Byrde ved at levere Hø til Bønderne paa Husegaard, til Vinterfoder for deres Faar, men Lagthinget har paa det Bestemteste fraraadet det, og derfor er heller ikke denne Bestemmelse optaget i det os forelagte Lovudkast. Det kan derfor aldeles ikke lade sig gjøre, at fratage Husegaardsbønderne Retten til at lade deres Faar græsse paa Trøerne.

Tscherning: Da det dog altid er godt for os, at vi lidt efter lidt faae Begreb om de